

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Eulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József Köherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre ... 840 Lej.
Fél évre ... 420 Lej.
Negyed évre ... 210 Lej.
Havonta ... 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szomorú dráma

utolsó felvonása készült le tegnap. Lelki dráma. Kosztká István pénzügyi főosztályvezető és férjét négy évi fegyházra ítélték, mert revolverrel agyonlőtte Valerián Zsigmond huszárezredesét, aki szerelmes volt a feleségébe. Birák, tehát rideg paragrafus-emberek mondták ki az utolsó szót ebben a nagy port felvert ügyben, pedig talán pszichológusokat, lélekbuvárokat lehetett volna az ítélkezés joga. Miért őlt ez a Kosztká István? Nem ismeretlen ez a kérdés. Az élet minden évben nyilvánosságra vet egy ilyen érthetelenséget. És itt egy ilyen nagy érthetelenséggel áldott szomban a közvéleményt és a hivatalos igazságszolgáltatás. Kosztká Istvánról bebizonyosodott majdnem teljes mértékben, hogy napokon keresztül olyan zavartan viselkedett, mint aki teljesen beszámíthatatlan. Zavart volt, nem tudta mit beszél és mit csinál. Nemcsak a gyilkosság elkövetésekor, hanem jóval azelőtt is.

Volt oka zavartnak lenni? Itt van a nagy kérdőjel, a nagy probléma, amit senki sem tudott megoldani. Valerián alezredes tetőtől-talpig korrekt uriember volt, akinek a jóhiszeműségéhez és becsületes szándékához nem fért kétség. Szerelmes volt Kosztkánéba, el is akarta venni feleségül, de ezt uri módon, huszártiszthez méltóan akarta csinálni, minden házasságtörés és pásztoróra mellőzésével. A legmegdöbbentőbb tanu Valerián Zsigmondné, az özvegy volt. Az érzékeny, finom asszonyi lélek. Ő, ha kell, az életével is bizonyítja, hogy férje nem volt hülsen hozzá. És vajon tévedhet-e egy gyöngéd, tiszta házasságot élő hitves érzékeny lelki szeizmográfja. És ő mellette huszártisztek, akik a szó igazságában nem ismernek tréfát, egymásután jelentették ki kategorikusan, szent meggyőződésük, hogy Kosztká István féltékenysége alaptalan volt.

Hát akkor mégis, miért dördült el a revolver Kosztká kezében, miért kellett Valerián Zsigmondnak eltávoznia az életből? Nem tud erre megfelelni senki. Kosztká István szerencsétlen vergődő lelke lenné a magyarázat, de ki tud belátni egy emberi lélekbe. Komoly törvénybírák semmiestire sem. Talán tudósok, lélek-analizálók. De ezek sem. Mindenki hallgat: Kosztká, Kosztkáné, Valerián és — Valerián Zsigmond is lenni a hideg földben.

Románia sem tárgyal a Vatikánnal. — Ledererné öngyilkosságba akarta kergetni férjét. — Szerb katonatemető lesz Aradon. — Új ezer- és ötszázlelkesek készülnek. — Márfy Károly követte el a pesti bombamerényleteket. — Keresnek egy halottat, hogy leülje fogház-büntetését. — Alhir a rablóvezérek elfogatásáról. — Tragédia az aradi rendőrség épületében. — Fogvamarad Valerián alezredes gyilkosa.

Mozgósítás készül Franciaországban.

A riffkabilok döntő offenzívát kezdtek.

(Páris, július 16.) Rabati jelentés szerint, Abd el Krim, a marokkói felkelővezér az egész 300 kilométeres fronton offenzívába kezdett. Az eddig franciáhu arab-törzsek egymásután pártolnak át a riffekhez. A harcok főképen tüzéséggel és repülőgépekkel folynak. A marokkói francia fő-

parancsnokság ma távirati uton kért segítséget a kormánytól, a mely elhatározta, hogy szózatban hívja fel a francia népet önkéntes jelentkezésre. Ha az önkéntes jelentkezés nem folyna kielégítő mértékben, akkor — úgy hiszik — a kormány elrendeli a részleges mozgósítást.

A Magyar Párt

elnöki tanácsának mai ülése.

(Cluj, július 16.) Ma délelőtt tizenegy órakor a Magyar Párt elnöki tanácsa a párt központi helyiségében ülést tartott. Az ülésen a szabadságáról visszaérkezett Ugron István elnököt. A tanács tizenkét tagja közül csak Gabányi Imre, Grandpierre Emil és Sándor József kamarai képviselő vettek részt. Résztvettek még az ülésen Váradi Aurél dr. ügyvezető alelnök és Deák Gyula dr. főtitkár. Az elnöki tanács mindeleket azzal a kéréssel foglalkozott, amelyet Szentimrei Jenő és Nyirő József a chuj „Ujság” című lap munkatársai nevében a párt elnökségéhez juttattak. A párt elnökségéhez intézett levélben, amelyet teljes terjedelmében az „Ujság” mai száma közöl, választott bíróság kiküldetésére tesz javaslatot a lap szerkesztőségének azoknak a vádaknak a tisztázására, amelyek a Brassói Lapok és a Gyilkos között folyamatban le-

vő ismeretes sajtópárral kapcsolatban az „Ujság” szerkesztőségének tagjai ellen elhangzottak. A javaslat szerint a bizottságba két tagot az „Ujság”, kettőt pedig a párt jelölne ki, akik közösen választanak meg az elnököt, míg a közvédat a párt egyik képviselője venné át. Az elnöki tanács úgy határozott, hogy a javaslatot ebben a formában nem fogadja el és csak akkor delegál választott bíróságot, ha erre mindkét fél részéről felkérlik. Tudomásul vették, hogy a Magyar Párt kebelében telekezeti ankét volt, amelyen az erdélyi érettségi vizsgálatok eredményével foglalkoztak és amelyen elhatározták, hogy az érettségi vizsgálatokra vonatkozólag törvényjavaslatot dolgoznak ki. Ezt a javaslatot, az ankét határozata értelmében megküldik az összes középiskoláknak telekezeti és nemzetiségi külömbiség nélkül, azután összesen a kamara elé terjesztik.

Elszámolásra szólítják fel Károlyi Mihályt.

Newyorkból táviratozzák: A magyar munkásság körében mozgalom indult meg, hogy gróf Károlyi Mihályt felszólítsák annak a dollárösszegnek az elszámolására, amelyet 1914-ben gyűjtöttek s azták át neki Newyorkban.

Kormányválság

Csehszlovákiában.

A Vatikánnal való viszály miatt két miniszter benyújtotta lemondását. — Véres összeütközésektől félnek Prágában.

(Prága, július 16.) A csehszlovák kormány és a Vatikán között kitört konfliktus belpolitikai válságot idézett elő, amelynek következtében Ströbny vasutügyi miniszter, a nemzeti szocialistapárt vezére benyújtotta lemondását. A lemondását azzal indokolja, hogy a szocialista párt interpellálni kívánt a Vatikánnal keletkezett konfliktus ügyében és azt követelte, hogy az interpellációra necsak Benes külügyminiszter, hanem Svehla minisztereinek is válaszoljon. Követelte továbbá, hogy a Vatikánnal továbbra is megszakítsák a diplomáciai viszonyt és Marmaggi pápai nuncius ne térjen vissza Prágába. A kormány nem járult hozzá az interpellációhoz, mert féltette a kormány-koalíció felborulását. Miután a nemzeti szocialista párt mégis előadta interpellációját, a kamara elnöke be-rekesztette az ülészakot, anélkül, hogy a választói reformot megszavazták volna. Hivatalos jelentés szerint a kormány-koalíció vezetői tudomásul vették Benes külügyminiszter jelentését a Marmaggi ügyről és helyeselték azokat az elveket, amelyek alapján Benes tárgyalni fog a Vatikánnal. Legújabb prágai jelentés szerint a helyzet rendkívül elmergesezett. A nuncius távozása katolikus körökben óriási megdöbbenést keltett és a papok vezetésével körmenetekben tiltakoznak a kormány katolikus ellenes politikája ellen. Ezzel szemben a szocialisták elégedetlenek, mert szerintük a kormány erélytelen politikát folytat a Vatikánnal szemben. A szocialisták a szerzetesrendek kiűzését és a papok rendszabályozását követelik s most monstre felvonulásban akarnak tüntetni a Vatikán és a kormány ellen. A Ceske Slovo szerint a megegyezés lehetetlen és vagy a vallásellenes szocializmus, vagy a klerikalizmus győz. A lap attól tart, hogy még véres összeütközések fognak következni. — Prágában nagy katonai és rendőri készenléteket összpontosítottak.

— Amerikai diákok Romániában.

Bucurestiből jelentik: Augusztusban a newyorki egyetem diákjainak egy kiránduló csoportja a fővárosba érkezik. Az amerikai diákok az ország több vidékét is felkeresik.

Nem jelentkezett a halott...

Keresnek egy foglyot, aki közben meghalt, s így nem tölthette ki fogházbüntetését.

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos bürokrácia egyik tipikus példája történt ma az aradi ügyészségen. Körülbelül fél évvel ezelőtt történt, hogy az aradi törvényszék Kohn József aradi ügynököt dohánycsempészetért hat évnyi börtönre ítélte és a büntetésből az ügynök három hónapot ki is töltött. Az öreg embert a fogház nagyon letörte és a három hónap leteltével súlyos beteg lett. Az orvos megvizsgálta és az orvosi vélemény alapján Kohn Józsefet ideiglenesen szabadlábra helyezték. Az ügynöknek a törvényszéki határozat értelmében július 1-én kellett volna újból jelentkeznie az aradi ügyészségen hátralevő büntetésének kitöltésére. Julius elseje el is érkezett, sőt el is múlt, azonban Kohn Józsefnek láre-hamva sem volt. Várták, lesték, de teltek a napok, ő bizony nem jelentkezett büntetésének kitöltésére. Nem is jelentkezhetett szegény, mivel ő már a fővárosi igazságszolgáltatás hatáskörén és hatalmán kívül van: több hét óta hékésen pihen az aradi izraelita temető egyik sírhantja alatt. Röviden szólva, Kohn József aradi ügynök a fogházban szerzett betegsége következtében június közepén brókálomra hunyta le szemét: meghalt. A gyász eset okozta izgalmak közepette persze senkinek sem jutott eszébe, hogy a halálesetről a hivatalos fórumokat értesítse. Így következett el július elseje s szegény, azóta már porladó Kohn József nem jelentkezett az aradi fogház igazgatóságánál. Seláriu fogházigazgató — aki ugyan magáramuton értesült a restanciában maradt fogoly elhunytáról — a hivatalos szabályok rideg betartásával, kénytelen volt jelentést tenni az aradi ügyészségnek: a hathónapi fogházra ítelt Kohn József ügynök felbemaradt fogházbüntetésének kitöltésére nem jelentkezett. Az átirat el is érkezett az ügyészséghez, amelynek — minthogy a tényleg bekövetkezett halálesetről semmiféle hivatalos jelentést nem kapott — az előírások és szabályok értelmében most a rendőrséghez kellett fordulnia, hogy a nem jelentkező Kohn Józsefet állítsassa elő. Erre az átiratra pedig az aradi rendőrség majd megindítja a nyomozást, amelynek folyamán megállapítja, hogy Kohn Józsefet nem lehet elővezetni, mert oda, ahol most van, már nem lehet érte küldeni rendőrt. Erről értesítik az ügyészséget, ez viszont tudomására hozza ezt Seláriu fogházigazgatónak, aki aztán elkönnyveli Kohn Józsefről, hogy: meghalt.

A boldogabb országba költözött öreg ügynök pedig valószínűleg jóízű mosollyal nézi ezt a bürokratikus körtáncot valahonán a magasságos csücsökön. (m. r.)

Külön temető az Aradon elhunyt szerb háborús halottaknak.

Románia és Jugoszlávia közös megállapodása. — Exhumálják az aradi vár halott internáltjait.

(Saját tudósítónktól.) A nemrég lefolytatott román-jugoszláv delegációs tárgyalások egyik igen érdekes megállapodása — amely a közeljövőben kerül kivételre — speciálisan aradi vonatkozású. A nemzetközi megállapodás szerint ugyanis a háború alatti az aradvári temetőben eltemetett több ezer szerb halottat exhumálják a két állam közös költségén és átszállítják őket az alsó temetőbe, ahol külön temetőrészben temetik el őket, még pedig az elhalt internáltakat közös, a hősi és katonahalottakat külön sírba. A tömegsír főfe a jugoszláv kormány egyik aradi műépítésznél. díszes és monumentális emlékművet rendelt. Erről szóló részletes tudósításunk a következő:

Románia és az SHS. állam között az aradi várban a háború folyamán eltemetett internáltak és hősi halottak exhumálásáról és az alsó temetőben való újratemetéséről illetőleg a napokban jött létre végleges elhatározás. A megállapodás szerint a várban eltemetett 3251 szerb internáltat, valamint az aradi felső temetőbe temetett 26 internáltat és a közös katonatemetőben nyugvó 40 szerb nemzetiségű hősi halottat a két

ország költségén exhumálják és a több ezer halottat átszállítják az alsó temetőbe, ahol külön temetőrészben temetik újra el őket. Az exhumálások szeptember 1-én kezdődnek és megszakítás nélkül tartanak egész a befejezésig. Az exhumálás költségeiből Románia kézi munkáerővel és járművekkel járul hozzá, valamint az új temető céljaira legyen felkötve az, míg az SHS. királyság a többi összes kiadásokat viseli. Az összesen 3277 internált-halott az új nyugvóhelyén tömegsírba kerül, míg a 40 katonát külön sírba temetik. A jugoszláv kormány megbízásából Tabakovics Emil aradi műépítész határozott emlékművet készít az internáltak tömegsírjára. A hősi halottak külön-külön kapnak márványemléket.

Az exhumálások végrehajtásával a román kormány Jorga kapitányt, a bucaresti hadügyminiszterium katonai temetőfelügyelőjét bízta meg, míg a jugoszláv kormány megbízottja Kovinty Uros aradi szerb esperes-plebános. Hír szerint a jugoszláv kormány az exhumálások és áttelepítés összes előrelátható költségét már deponálta is a román kormánynál.

Lédererné a gyilkosság után férjét öngyilkosságba akarja kergetni.

Léderer Gusztáv édesanyja új váddal lép ki a „szép Micli“ ellen.

(Budapest, július 16.) Podmaniczky-utca 7. harmadik emeleti zennégy. A lépcsőházba nyíló tizenégyes ajtón rajzszegekkel megerősített névkártya:

Léderer Sándor Ferenc banktisztviselő.

Hárman vannak otthon. A felmentett Léderer Sándor nyitotta ki az ajtót. Zavart elfogult mosoly vibrál a szájaszélen. Egyébként ha előirélettől mentesen nézi az ember az arcát, szinte szimpátiának találhatja. Van rajta valami ami jóakaratot, becsületes nyíltságot, intellektust mutat. Csak mozdulatlanul félszemsége ábraszíttel bizalmatlanságot... Bár ezt is igen könnyű megmagyarázni: a mögöttes álló eseményekkel és helyzetének kínos visszasszágával.

A kis szobában fehér abroszos asztal mellett idősebb 50-60 év körüli, egyszerű asszony. Léderer Gusztáv volt csendőrfőhadnagy édesanyja. Riadt tekintetű, kisírt szemű asszony. Az arcon mely normálisan alighanem jóindulatúan szerény, most két mély, keserű ránc húzódik. Zsebkendőjével és az abrosz szélével babrál egyszerre. Halálosan szegényen magát és elképzelhetetlenül fájhat a szíve.

Mellette még egy fiatal ember: Léderer János. Feltűnően hasonlít Sándorra. Fásult közömbösség és lefojtott düh vibrációi futkosnak a szemében és ideges, féktelen temperamentumot előláb mozdulataiban. Nagy lehet az önbizalma is. Zavart csend fogad.

— Az egész családot tönkretette az a... Mindannyiunkat! Legjobb is volna, tán, ha mind a

nyolcan elpusztulnánk!... — mondja az öreg hölgy, kétségbeesetten.

— Nyolcan? — kérdezem — Kik azok?

— Az uram, én, meg a hat gyerek. Három lányom és három fiám van.

Nagyon csüggedt, megtört ez a szomorú asszony, akinek tragikusabb anyja nincsen ma Budapesten. Am egyszerre felvilálik a szemé gyülőlkedve.

— Hát én nem hallgatók tovább! Elmondom, mert tudom, hogy mi volt a terve annak a... annak a bestának! Tudom! Rávetta, belehajszolta, belekényszerítette a gyilkosságba a fiamat, mert jól tudta, hogy az a szelíd, jó ember ezt nem bírja elviselni és előbb-utóbb vagy beleőrül, vagy öngyilkos lesz a büntület miatt. Ha nem fedezték volna fel olyan rövid idő alatt a szörnyiséget, úgy is öngyilkos lett volna. És akkor öngyilkos lett volna, a bánatos özvegyet adta volna, aki semmiről sem tud, még ha kiderült volna is utóbb a dolog. És ott maradt volna neki a pénz, a lakás, a drága butorok, minden. Szerepelhetett, szélhámoskodott volna tovább, mint bárónő, vagy grófnő! mert az sem igaz, aljas rágalom az, hogy az esküvői meghívókat mi készítettek volna és mi ottunk volna rajta bárónőnek azt a... — Mi pár héttel az esküvőnk előtt ismertük meg. De volt romgyosodva, piszkos volt, mikor hozánk hozta a fiam. Én öltöztettem fel, én csináltattam neki a ruhákat, fehérneműket, mindent! Láthattuk, hogy mennyire sem „bárónő!“

— Tízennyolc éves volt a Gusztáv, máskor megismerkedett vele! És attól kezdve fogta a fiamat, el nem eresztette volna a váláért! Pedig csinos fia volt, tisztességes polgárleányok bombolták utána! De, ha kérdeztük: „miért nem fogalkozol ezzel, vagy azzal?“, ő mindig csak annyit felelt: „Van már nekem, akivel foglalkozzam, senki más nem kell.“ És nem maradt el mellette, nem kellett neki senki, nem is ismert más nőt a Gusztáv!...

Ésírja magát és nem tudja folytatni. Egész testét rázza a zokogás. Helyette Lederer Sándor beszél tovább:

— Így van az kérem. Mindannyian elvesztettük az állásunkat is az eset miatt. Én magamtól beköszöntem, öcsémnek, aki a „Pozsonyi Elő Takarékpénztár“nál dolgozott, felmondta az állását és kitélték; a nővéremet, aki a Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara tisztviselője volt hat év óta, szabadságra küldték, apám üzlete is elvesztette forgalmát... Tönkre mentünk... Most haza szeretnék menni Pozsonyba egy kicsit pihenni. Hogy legalább az után hozzákezdhessek valaminek. Nem tudom, sikerül-e? Nem tudom, adnak-e utlevelet?

— Egy óra hosszat beszélgettem csak Gusztávval — írja tovább megszakított mondókáját Lederer anyja. — Bibliát kért. Nem tud értelmes feleleteket adni. Azt hiszem, sohasem látom többet...

Palotaforradalom

a budapesti Nemzeti Kaszinóban Nagy a kavargás Beniczky Ödön kizárása miatt. — Szabadlábra helyezik a volt magyar belügyminisztert

(Budapest, július 16.) A Nemzeti Kaszinó legitimista mánifesz csoportja palotaforradalomra készült Beniczky Ödön kizárása miatt. Rendkívüli közgyűlést hívott meg egybe, amelyen a másfélszáz tag egybe, amelyen a másfélszáz tag nem lehetséges, kizorítják a Habsburg-ellenes dzsentriket a kaszinó vezetőségéből. Azon a választmányi ülésen, amelyen a Beniczkyt kizáró határozatot meghozták csak gróf Andrássy Gyula, örgróf Pallavicini György, gróf Sigray Antal és gróf Cziráky József vettek részt a legitimisták közül, más után a többiek nagy része távol volt a fővárostól. Andrássy és Pallavicini akkor tiltakoztak is a kizáró határozat ellen, annak hang súlyozásával, hogy az ellenkező a kaszinó tradícióival és szabályaival. A határozatot a Karlsbadban ádülő gróf Apponyi Alberttel táviratilag közölték, aki most táviratban szól e táviratra és azt tanácsolja a legitimistáknak, hogy várják meg a rendkívüli közgyűlést, s addig elhatározó lépést ne tegyenek. Érdekes, hogy Beniczky kizárása mellett a gróf Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter vezetése alatt álló, ugynevezett kormány-dzsentrík szavaztak. Politikai körökben különben elterjedt a híre, hogy Beniczkyt nagyobb óvadék-összeg letétele mellett szabadlábra helyezték. Ez az óvadék-összeg mintegy 100-150 millió lenne, amit Beniczky családja tesz le. A kormány is arra az álláspontra helyezkedett, hogy ilyen óvadék-összeg mellett nem ellenzi Beniczky szabadlábra helyezését.

HIREK

Caillaux-né.

Egyszer már gyilkolt a férjéért. A férjéért, aki neki az Embert jelentti. Így, nagy betűvel írva, nem csak az egyetlent, hanem valamennyinek legnemesebb, legtekéletesebb eszményképét. Nem szép. De szemében benne lobog a legnagyobb odaadás, amit asszony adhat férfinak. Az örök egyesülés vágya, az önfeláldozás, a szeretet, a rajongás és minden, ami két lélek találkozásában megszületik és bearanyozza ezt a mi szegény, szomorú földünket. Ő nem szép. Több annál. Gyönyörű. Nem asszony. Több annál. Embert. Férje a francia politika legjobban támadott egyénisége, akát a zsenik végzetű övezet, azaz ellenségek, rajongó hívek, féltékenységek, meg nem értetés. Székelyből van kivágva, keményen, hajlíthatatlanul a maga szent meggyőződésében. Az ilyen karaktert a besors és igazságtalanság, mely sújtja, nem tűri meg. A származás és meghurcolás megedzettek s új kedvvel, harcos oroszianként vetette magát bele az események sodrába, ahonnan ellenségei egy időre félretolták. Vajjon hol volna ennél a megtáboríthatatlan erőnek, ennek a meg nem öregedő kúpnak, ennek a le nem lobogó lelkesedésnek forrása máshol, mint hitvese lelkében, aki ott áll mellette, osztva sorsában, vágyva a vágyait, élve az életét?

Valamikor bünt követett el szegény emberért, megölt egy embert, aki férjéért lehetetlenné akarta tenni, aki férjére tört, nem válogatva az eszközökben. Most automobilon száguldott a szenatori válaszlásra, amelynek férje egyik jelöltje volt. Ott akart lenni oldalán, amikor azért folyt a küzdelem, hogy Caillaux tagja legyen annak a szenátusnak, amely valamikor kiközösítette a francia köztársaságot. Ott akart lenni a diadalnál, férje rehabilitálásánál. Száguldott az automobilon, gyorsan, mindig gyorsabban. Hajította, vitte egy asszony vágya a cél felé, a cél felé, a teljes diadal felé. Férjét megválasztották, de ő nem látta ezt. Az automobilon nekirohant egy utasú férfinak és Caillaux-né kritizálódott lábbal, összetört bordákkal, véresre zúzott arccal szállították az angersi kórházba és ott, kínjai közepe, csak arra gondolt, hogy este dől el férje politikai karrierjének új korszaka, este szavaz a kamara és a szenátus a költségvetés felett, amelyre Caillaux áll vagy bukik. Csak egy izenete volt férjéhez: Meg ne látogass, a míg kötelességedet nem teljesítetted! És Caillaux visszautazott Párisba és egész éjjel viaskodott az elégedetlen pártok szenvedélyével, míg végre feljött a nap Páris felett és meghozta a parlament bizalmi nyilatkozatát, meghozta a nagy elégtételt és boldogságot az összetört sirig szerelmes, köslelt asszonynak is a távoli kórházban... A romantika örök, csak a formája más-más minden korban.

Katonaszabadítási panama Clujon.

(Cluj, július 16.) A sziguranca nagyszabású katonaszabadítást panamáruknak jött nyomára. A katonai hatóságoknak már régen feltűnt, hogy a kolozsmegyei Ajtony községből hosszabb idő óta nem jelennek meg sorozásra a legények s alák merce alá is állnak, nagyrésztben alkalmatlanok lettek. A nyomozás a legnagyobb titokban indult meg és rövidesen megállapították, hogy a község volt főjegyzője, Szilágyi József, összeötlötést tartott a térrandevővel egyik századosával. A nyomozás szűke Szilágyi öccséhez vezetett, aki a cluj magyar követség kérelmére tisztviseletje. A lakásán megtartott házkutatás alkalmával több kompromittáló irat került a hatóság kezébe. Hír szerint egy volt egyetemi tanár is bele van keverve a panamába. Egyelőre Szilágyi Józsefet és a századost őrizetbe vették, a nyomozást folytatják.

Megállapították az új kenyér árát

A minisztertanács engedélyezte a gabona szabad kivitelét.

(Bukarest, július 16.) Ma délután kilenc órai kezdettel a kormány tagjai újabb minisztertanácsot tartottak Bratianu Jonel elnöklété alatt. A minisztertanács magáévá tette a tegnapi minisztertanácsban elvett már elfogadott kenyérrövidítést. A kenyérrövidítést értelmében egy a kenyér gyártása, mint a különféle lisztajták őrlése és a vele való kereskedés teljesen szabadná válik. Szabadná tette a minisztertanács a liszt exportját is vagyis az 25.000 lej kivétel mellett. A különféle minőségű kenyér árának megállapítását a minisztertanács a városok polgármestereire ruházta. Ezeknek az áraknak azonban összhangban kell állniuk a lokális árakkal. De semmiesetre sem szabad túllépni a kormány által megállapított következő maximum árakat: fekete lisztből készült kenyér kg-ra 10 lej, közepes lisztből készült kenyér kilogrammja 13.50 lej, fehér lisztből készült kenyér kg-ra

17 lej. Rátrá tette a minisztertanács Tancred Constantinescu ipar- és kereskedelemügyi miniszternek a Concordia internationalis társaság nacionalizálására vonatkozó konvencióját. Tudomásul vették, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter július 26-án kezdje meg szabadságát, amelyet a franciaországi Royat-fürdőben tölt el. A pénzügyminisztert távolléte alatt Duca külügyminiszter fogja helyettesíteni.

A minisztertanács után a minisztertanács palotájában Bratianu Jonel elnöklétével a közgazdasági reform alkalmazására küldött bizottság folytatta munkáját. A megyei határkiigazítások ügyében szenvedélyes viták fejlődtek ki. Ma este hat órakor a bizottság folytatta a tanácskozásokat és rövidesen be is fejezte. Tatarcsa miniszter elnöklété mellett. Ez alkalommal a tervezett új beosztásokkal elégedetlen megvívó határainak megváltoztatásáról lesz szó.

— Károly trónörökös Timisoarán. Szombaton előkelő vendége lesz Timisoara városának. Szombaton Bucarestből a városba érkezik Károly trónörökös, aki a vasárnap és hétfőn tartandó atletikai versenyeken vesz részt. A versenyeknek a trónörökös a vendége.

— Bulgária beszámoló a halálos ítéletekről. Szófiából táviratozzák: Ma tették közzé a kormány hivatalos jelentését az eddigi letartóztatásokról és ítéletekről. A jelentés szerint eddig összesen 101 embert tartóztatnak le egész Bulgária területén és ezek ellen az állam védelmére szóló törvény alapján jártak el. Eddig 73 perit tárgyaltak le és 56 halálos ítéletet hoztak, amelyek végleges elhatározás még a semmitörvényes dolga. A halálos ítéletek közül csak négyet hajtották végre és ezeket is a szükséges ellen elkövetett merénylet ügyében hozták.

— A pénzügyigazgatóság új hivatalos órái. Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatalaiban a pénzügyi helyettes-inspektor rendelkezése értelmében a holt napi naptól kezdődően ismét délelőtt és délután tartanak hivatalos órákat. Pénzügyek azonban csak déli 12 óráig lesz és feleket is csak délelőtt fogadják. A hivatalos órák többi részét a zárlati munkálatok végzésére fordítják.

— Eskütt Lajos szabadságra helyezését kéri. Budapestről táviratozzák: Eskütt Lajosnak, néhai nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter magánbírójának védője ma ismét azzal a kérelemmel fordult a bírósághoz, hogy az első fokozati eskütt Lajosnak káució ellenében helyezze szabadlábra. A bíróság a kérelemre a legközelebb dönt. Eskütt ügyében különben a bizonyítás kiegészítésére augusztus 19-én főtárgyalás lesz.

— Javult Caillaux-né állapota. Párisból jelentik: Caillaux pénzügyminiszter nagybeteg feleségének az állapota mára javult. Hőemelkedése nem volt és beíró sérülései, amelyeket megrönggeneztek, súlyosak ugyan, de nem életveszélyesek. — A pénzügyminiszter tegnap elutazta Párisba és több napot felesége betegágyánál tölt.

— Elfogták az állampénztár csalót. Bucurestből jelentik: Lupescu, aki Gambviceanumak, a járadék papírok hamisítójának büntvárosa volt, tegnap Orsován letartóztatták. Bevallotta, hogy két millióval károsította meg az államot. Lupescu vallomása alapján Bucurestben letartóztatták egy Mateescu nevű egyént, aki tíz esetben vett fel nagyobb összeget hamis papírok alapján az állampénztárból.

— Az aradi Gutenberg-dalkör ünnepnapját, amelyet a rossz idő miatt újból el kellett halasztani, július 26-án tartják meg az aradi Tünderkertben. A közölt program és a jegyek érvényessége változatlan. — Az inas bosszúja. Megirtuk, hogy Steianu János kifutóin fejelemést tett Szabó Ferenc aradi fűszerkereskedő ellen, aki őt állítólag véresre verte. A fia ma délelőtt beismerte, hogy az egész csak bosszú műve volt, így akart gazdáján bosszút állni, mert elbocsátotta. Az aradi levő sebét feltépte és a vérelőzést kezelt és homlokát a

rendőrség a kereskedő ellen megszüntette az eljárást.

— Bogdargós furdó érdekes esemény színhelye lesz e hó 19-én (vasárnap). Ugyanis a liberális-párt bányai tagozata ekkor tartja meg népgyűlést, melyen a földművelésügyi miniszter ur is résztvesz és nyilatkozni fog a politikai helyzetről és a párt jövő főrekrutálásáról. Értesülésünk szerint ezen a népgyűlésen nemcsak a községek vezető emberei, hanem Arad- és Temesmegye számottevő polgárai is résztvesznek családtagjaikkal együtt. A népgyűlés befejezése után nagyszabású bankett lesz. Az agilis furdótulajdonos, Marossy József, minden előkészületet megtesz arra nézve, hogy a népgyűlésen résztvevők egy kellemesen eltöltött nap emlékével távozzanak Bogdargósról.

— A Maros hialottai, Soborsinből jelentik: Borzalmas katasztrófa történt Soborsin községben. A hatalmas esőzésektől a Maros megdagadt és annak idején kocikat és átlakat is elsodort a víz. Ma a töltés mellett dolgozó munkások egy gazdálkánul uszó szekérre lettek figyelmek. Csákányokkal a partra húzták a szekeret és akkor megrendítő kárvány tárukt eljűk. A szekér elé két döglött ökör volt fogva, a szekeren pedig egy vízbeült férfi, egy nő és két sertés voltak. Megállapították, hogy Morar Vazul soborsinkörnyéki gazda és felesége a vízbeültak. A gazda szombatán délután a nagy felhőszakadás következtében eltévesztette az utat és a kocsiával behajtott a Marosba, amely elsodorta. Az esetet bejelentették az ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt, miután büntény esete nem forog fenn.

— Új cigaretta került forgalomba. A timisoarai dohánygyár ma új cigarettát hozott forgalomba. Az új cigaretta Regal R. M. S. szópóka nével és ára darabonként 1 lej 40 bani.

— A munkás tragédiája. Megrendítő halálos szerencsétlenség történt tegnap délután Micalaca községben. Herczeg Pál aradi vasúti munkás a megáradt Marosból fadarabokat akart kihálászni. Egy nagyobb gerenda belesodorta a vízbe és néhány pillanat alatt elmerült. A szerencsétlen ember kétszer vergődött a víz színére és a parton álló emberek közül többen segítségére siettek. Segíteni azonban nem tudtak rajta, mert a Maros árja messzire sodorta és kétségbeesett halálközvelem után eltűnt a vízben. Holttestét még nem találták meg.

— Autó és bicikli összeütközése. Autókarambol történt ma délután Aradon a Regele Ferdinand (Boross Béni) téren. A Burza Testvérek vaskereskedése előtt az Arad 191. jelzésű autó, amelyben Gombos Zsigmond nagyzerind kereskedő ült elütötte Schillinger Andor ismert aradi kereskedőt, aki motorkerékpárjával akart elrobogni az autó mellett. Az izgalmas összeütközésnek számos szemtanúja volt, szerencsére azonban Schillinger Andor úgy esett le kerékpárjáról, hogy komolyabb sérüléseket nem szenvedett. Az autó kereshülgázolt a motorkerékpáron. Schillinger kisebb sérüléssel lábára szállították.

Könyvkiadások naponta érkeznek Sandor Nyelvtudás Könyvtárába Arad.

LEGUJABB

Románia nem kezd tárgyalásokat a Vatikánal.

(Bucuresti, július 16.) A Prága és a Vatikán között kitört konfliktussal kapcsolatban politikai körökben megbeszélések folytak a román kormány és a Vatikán között félbeszakadt tárgyalások ügyében. Penescu, Románia vatikáni követe nemrég Bucurestibe érkezett és részletesen beszámolt a tárgyalások jelenlegi stádiumáról. Közölte a kormányai, hogy a Vatikán a román kormány által előterjesztett feltételek közül több pontot nem fogadott el. A tárgyalások emiatt megszakadtak és nem is lehet tudni, mikor folytatják. A cseh kormány és a Vatikán között ellentétek bizonyára nem teszik opportunussá a tárgyalások újbóli felvételét.

Szökbár a japán tengeren három ezer halottal

Newyorkból táviratozzák: Ko eából érkező távirati jelentések szerint a partvidéken óriási szökbár pusztított. Az elemi pusztításnak eddig 3000 halottja van és több száz ezren lettek hajléktalanok. A szökbár egész falvakat és telepkeket sodort el. A kár felbecsülhetetlen.

Gyermekodsár a főtéren.

Örökbe fogadtak egy kis gyermeket az uccán.

(Saját tudósítónktól.) Az egyik főtéri üzlet ajtajában megáll egy rongyos öltözetű, síró asszony. A karján két kisgyerek nyöszörög és a szoknyáját is fogja egy sápadtképzű kis fiú. Az asszony bátorlalanul beköszön és így szól: — Az Isten nevében kérem, könyörüljenek rajtam! Fogadjanak el tőlem egy gyereket!

A furcsa kínálat természetesen nagy feltűnést kelt, a járőrök megállnak, egész gyűrű képződik a szegény asszony köré, aki sirva panaszoja, hogy azért kell megválnia a gyermekeitől, mert nem tud nekik enni adni, az ura pedig már régebben elhagyta. Egy ur szerfölött érzékenyül a jeleneten, a kislányt elvezeti egy szomszédos cukrászdába és két indiánfánkot nyom a kis gyermek maszatos markába. A gyermek nagyon megőrül a süteménynek és három méves okosságával így dobentli meg a kíváncsi embereket:

— Köszönöm papa! Szervusz apuka! És parolát ad a piruló urnak, aki hirtelen kijelenti, hogy örökbe fogadja a gyereket. Azzal már viszi is, az asszony utána és utközben a következő párbeszéd fejlődik köztük.

— Hol tartózkodik a férje? — Kérdi az ur.

— Messze, Bucurestiben, — mondja az asszony.

— Talán ott van állásban? — Miért nem jön haza? —

Az asszony megzavarodik és nagyon szégyenlősen mondja:

— Nem jöhet kérem, mert... ül... a börtönben ül... azt mondták kérem, hogy... lopott...

Kimos csend támad. Az asszony sirni kezd. Ő nem tehet róla, félve nem él már vele. A jószívű ur most elgondolkodik a valószínűleg jogászmber, mert kijelenti, hogy apai beleegyezés nélkül nem adóptálhatják a gyereket. Az asszony megijed erre a kijelentésre, mert hátha nem egyezik bele a férje? Tovább aggodalmaskodnak és arra a kérdésre is sor kerül, hogy mikor esküdtek meg?

— Nem vagyunk megesküdve, — mondja az asszony.

— Akkor hála Istennek, nincs szükség az apai beleegyezésre — kéklik fel a jószívű ur, akinek valószínűleg nem vár otthon gyereket, de aki szeretheti a gyereket, mert az Urnak egyezkedni szokás.

haszonotdők inséges esztendőjében az uccáról szed fel egyet magának.

Alhir

a rablóvezérek elfogatásáról. A pénzügyminiszter sürgeti a rablók ártalmatlanná tételét.

Tomescu és Munteanu rablóvezérekéről kezdenek fantasztikus hírek elterjedni. Egyszerre különböző helyen is feltűnik a vakmerő rablóbanda és az így érkezett jelentések nagyon meglepik az üldözést. A legújabb jelentések arról számolnak be, hogy a rablóknak nyomuk vesztett az erdőségekben.

Ma délután az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a csendőrség Tomescu és Munteanu rablóvezéreket elfogta. A belügyminisztériumban és a szigurancán érdeklődésünkre kijelentették, hogy a hír nem felel meg a valóságnak.

Bucuresti jelentés szerint Bratianu Vintila pénzügyminiszter, akinek nagy kiterjedésű birtokai vannak azon a vidéken, ahol Tomescu és Munteanu rablóbandája garázdálkodik, figyelmeztette Margineanu tábornokot, hogyha tíz napon belül a rablók kézre nem kerülnek, nyugdíjállományba helyezteti.

MOZI

xx Az aradi Marosparti nyári mozgósínházban péntektől kezdve „Gyimesi vadvirág“ 5 felvonásos népszínmű, egy legújabb párisi divatrevü és „Chaplin mint betegápoló“ kerül bemutatásra. Kezdeté pont háromnegyed 10 órakor.

xx Ma pénteken vetíti utoljára az aradi Apolló a „Szerelem jogán“ című szenzációs filmdrámát. A főszerepet Helena Makowska játsza meg. Az előadások 6, fél 8 és egynegyed 10-kor kezdődnek.

xx Az aradi Apolló szombattól vetíti „Colibri, az ucca leánya“ című cirkuszfilmét. A főszerepeket Ossli Oswald és Brunó Kasner játsszák.

xx Az aradi Uránia szombattól vetíti Az Ideális férfi című amerikai kalandfilmét. A főszerepet Robert Warwickel játsza.

xx Mindenki szeretője! Csak felhívások. Jön! Rendezte a Quo Vadis világhírű rendezője Enrico Guazzoni.

Tragédia

az aradi rendőrség épületében. Lezuhant egy rendőr a prefektura emeletéről.

(Saj. tud.) Vasi György az aradi rendőrprefektura ajtonállója, az összes eddigi prefektusok küldönce, megrendítő tragédia áldozata lett ma éjszaka. Éjjel után egy órakor fájdalmas jalkiáltás hasított bele a rendőrprefektura udvarának csendjébe. A szolgálatot teljesítő rendőrtisztek és rendőrök a hang irányába siettek és ott találták az udvaron, a fal mellett Vasi György véres, összezuzott testét. Azonnal értesítették a mentőket, akik csakhamar megjelentek a helyszínen és a szerencsétlen embert beszállították a kórházba.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy jobboldalán összes bordái betörték, azonkívül olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához semmi remény. Vasi György tragédiájára teljes homály borul, mert a nyomozás csak annyit tudott megállapítani, hogy az első emeleti folyosóról zuhant le. Megbízható és józan ember volt, így nagyon valószínűtlen, hogy ittas állapotban esett volna le az emeletről. Egyesek feltevése az, hogy a széles parkányon akarta tölteni az éjszakát és álmában történt volna vele a szerencsétlenség. Többek szerint azonban nem lehetetlen, hogy Vasi György öngyilkosságot követett el, mert az utóbbi időben gyakran panaszkodott, hogy súlyos családi viszálykodásai vannak. A szerencsétlen ember eszméletlen állapotban fekszik az aradi kórházban és a kezelő orvosok véleménye szerint nincs is remény arra, hogy eszméletét visszanyerje és így talán sohasem fog világosság derülni Vasi György prefektusi küldönc véres tragédiájára.

SZÍNHÁZAI MŰVESEI

A timisoarai színházulat szombaton kezd meg előadásait a nyári színi körben.

Horváth Mici vendégjátéka Brassóban. A brassói színházban egymás után szerepelnek a legjobb nevű romániai magyar színésznők vendéglátásokban. Nemrég Lengyel Irén, az aradiak primadonnája szerepelt Brassóban hatalmas sikerrel, most pedig Aradnak hosszú éveken át volt kedvelt és szeretett primadonnája, Horváth Mici aratott a brassói színpadon hallatlan sikereket és mindvégig zajos tapsokat. Horváth Mici a „Nótás kapitány“ női főszerepében vendégszerepelt Brassóban. Az ottani kritika szerint kifejező, minden árnyalatban hordképes, kellemes hangja, lendületes, szép játéka meghódította a műértő brassói közönséget. Szöveg tudásával, szerepének tökéletes átérzésével, valamint pompás ruháival megnyerte a közönség teljes tetszését, mely az előadás egész tartama alatt fokozódó zajos tetszésnyilvánításokban és dühörgő nyitászíntéri tapsokban adott a szép művésznő iránti rokonszenvének élénk kifejezést. Horváth Mici ezenkívül a Sibíria és Libben lép fel még Brassóban.

— Egy vasuti lopás epilógusa. A múlt év szeptemberében történt, hogy Varjas Viktor a Róth-Mór és Társa aradi bor és pálinkanagykereskedés utazója azzal jött haza egyik üzleti útjáról, hogy utazótársakját, amelyben a felektől beinkasszálta 179.000 lejt helyezte el, Déva és Arad közt kilopták a feje alól. Az utazót előadása szerint elnyomta az átom és csak Paulison ébredt fel, ott vette észre, hogy milyen károsodás érte. Azonnal jelentést tett a kórpásról és az aradi rendőrség is megindította a nyomozást. Varjas főnökei nem hittek utazójuk előadásának és sikkasztás címen feljelentést tettek ellene. Az aradi ügyészség, amelyhez a rendőrség az iratokat áttette, ma megszüntető végzést hozott Varjas ellen, minthogy az indokolás szerint nem merültek fel bizonyítékok a sikkasztás tényére vonatkozólag.

— Hellas-klubestély szombaton este 9-kor a Hellas klubházában. A tagok megjelenését kéri az elnökség.

Az orosz szovjet zavargásokat készít elő.

(Prága, július 16.) A Narodni Listy arról értesül, hogy a harmadik internacionálé azzal biztat meg Zinovjev orosz népbiztost, hogy tanulmányozza a cseh kommunistapárt helyzetét. Megbizták azzal is, hogy szeptemberre nagygyűlést készítsen elő és ezért akar Zinovjev gyógykezelését ürügye alatt Karlsbadba utazni. A cseh kommunisták pártjának a moszkvai kommunisták vezérek fontos szerepet szánnak arra az esetre, ha Lengyelország és Románia gazdasági blokádot szerveznének Szovjet-Oroszország ellen. A cseh kommunisták feladata ebben az esetben az volna, hogy Közép-Európában zavargásokat támasszanak.

Megszüntetik a magyar ítélőtáblákat.

A magyarországi igazságszolgáltatás reformja.

(Budapest, július 16.) A magyar igazságügyminisztériumban már hetek óta dolgoznak az igazságügyi szervezet reformján és a főszempont a takarékosági elv. Az új törvénynek első áldozatai az ítélőtáblák lesznek, amelyeket megszüntetnek. Az Országos Takarékosági Bizottságban került fel először az a gondolat, hogy szüntessék meg az ítélőtáblákat és ennek megfelelőleg reformálják át az igazságszolgáltatást. A készülő javaslat lényegesen kibővíti a járásbírók hatáskörét és a törvényszékek ennélfogva sokkal több ügyben lesznek másodfokú és egyúttal végső fórumok. Az új törvény szerint a törvényszék után a második és végső fórum a Kuria lesz. Hír szerint Juhász Andor, a budapesti tábla elnökét a Kuria elnökévé nevezik ki és állását már nem is tölti be. Ráthi Zsigmond, a Kuria másodelnöke nyugalomba vonul és az ő állását Sólyom Jenővel, a győri tábla elnökével töltik be. A táblák leépítése fokozatosan történik és 1926. végéig a szegedi, pécsi és debreceni táblák is végleg megszűnnek.

Kohn Dávid meghalt.

Az aradi izraelita hitközség főkantorának elhunytja.

(Saját tud.) Kilencvenéves korában csendben eltávozott az életből az elmúlt Arad egyik legkarakterisztikusabb és legérdekesebb alakja: Kohn Dávid, a nyugalomba vonult zsidó főkantor. Korának legkimagaslóbb baritonistája. Az élete nyugodt, harmonikus volt, szerették, becsülték, gyönyörködtek énekében. Ha ő énekelt, az utolsó helyig megtelt a templom péntek-estéken és vendége volt az egykori aradi mágnás-családoknak, ahol hetenként egyszer meg kellett jelennie a koncerteken, hogy operáriáival bámulatba ejtse a hallgatóságot. A halála is csendes volt: még pár nap előtt az uccán süt-kérezett a meleg júliusi napsütésben, azután szépen lefeküdt az ágyba, lehunyta szeméit és most már valahol a kék egekben énekel a hiveknek csodás ősi héber énekeket.

Kohn Dávid érdekes pályát futott meg. 1834-ben született a nyitrai megyei Holic községben, színésznek készült és az ötvenes években le is szerződötték a pesti operához. Azonban besorozták katonának és hogy ne kelljen tizenkét évig szolgálnia, kántornak ment Austerlitzbe. Az egyik zenebarát Odeschalchi herceg le akarta küldeni Olaszországba, hogy nagyírú énekest neveljen belőle, de ő nem akarta otthagyni a templomot. Azután Aradra jött, itt az asszonyok kardoskodtak érte, hogy megválasszák kántornak, mert a kántor szőkefürtű, gyönyörű szép szál ember volt. Soha Aradon olyan szép baritonhangot nem hallottak, mint amilyen az övé volt. Intim barátságban volt az elhunyt öreg Zselénszky gróffal és minden héten át kellett mennie Ujaradra, a grófhoz énekelni. Azután bejárt a várba Kinsky generális zsurjaira is énekelni, meg Scudier timisoarai generális előtt is sokszor meg kellett eresztenie csengő haritonját. Száznál több operáriája és koncertdarabja volt betanulva és többször adott önálló hangversenyt a régi Krispin-teremben. Meleg barátság fűzte Goldmark Károlyhoz, a világhírű zeneszerzőhöz, Ney Dávidhoz, Odry Lehelhez, akik ha lejöttek Aradra, mindig meglátogatták és sokszor szerettek volna feivánni Budapestre, de ő nem akarta otthagyni Aradot, a hitközséget, a templomot. Nem csábitotta a világsiker. Azután gyorsan suhantak az évek és az egykori daliás kántorból megrokkant aggastyán lett. Két évvel ezelőtt énekelt utoljára az aradi templomban, akkor visszavonult és azóta csak ritkán látták. Szép időben még kísérték, de leginkább kedvenc karosszékében üldögélt, az emlékeinek élt s néha-néha leült a zongorához, reszkető ujjával kihozta még Schumann, Schubert vagy Liszt valamilyen csodás dalát és még mindig erőteljes hangján énekelt is. Most a halál elszólította a ritka kort ért kántort, az utolsó tanuját Arad elmúlt nagy művészét.

Péntekre alakul meg az új szerb kormány

(Belgrád, július 16.) Sándor király tegnap négy óras látogatást tett a beteg Pasics miniszterelnökénél. Politikai körök szerint Pasics ez alkalommal átvitotta a kormány lemondását és egyidejűleg újabb megbízást kapott kormányalakításra. A jugoszláv belpolitikai helyzet teljesen tisztázódott, meglepetések nem állhatnak elő. Radics Pál tegnap levelet intézett Davidovics volt miniszterelnökhöz, az ellenzéki blokk vezéréhez, akivel közölte, hogy az ellenzéki blokk magatartása miatt a horvátokat az a veszély fenyegette, hogy elveszítik mandátumaikat. Híve a szerb és horvát nép megegyezésének, ezért a legerősebb szerb politikai párttal keresett megállapodást. Hír szerint az új koalíciós miniszterium péntekre már meg is alakul.

Fogva marad Valerián alezredes gyilkosa.

A budapesti tábla a jövő héten dönt Kosztká esetleges szabadlábrahelyezése dolgában.

(Budapest, július 16.) A dr. Kosztká István bűnpörében tegnap délelőtt eljött az ítélet indokolása rendkívül érdekes módon foglalt állást a gyilkos pénzügyi kőtanácsos ellen és a meggyilkolt Valerián Zsigmond huszáralezredes mellett. Az ítélet indokolásában a bíróság megállapítja, hogy Valeriánról a tanuvallomások során feltétlenül jellemes, nyugodt ember képét nyerte, aki példás családi életet élt, a förtész határait soha át nem lépte és házastársi kötelességeit soha meg nem sértette. Ezzel szemben Kosztká ingerlékeny, mértelen haragu ember, akinek házassága sohasem volt zavartalan. Arra vonatkozólag, hogy Valerián és Kosztkáné között viszony lett volna, Kosztkának nincsenek bizonyítékai, bár arról ő maga is tudott, hogy feleségét Valerián feleségül akarja venni. A bűncselekmény indító-

oka egy telefonbeszélgetés. A vádlottnak erre vonatkozó állításait a bíróság elfogadta. Hogy házasságtörés valóban történt-e vagy sem, erről csupán Kosztkáné adhatna felvilágosítást, ő azonban megtagadta a vallomástételt. A bíróság az ítélet meghozatalánál kellőleg mérlegelte a vádlott erős felindulását, de nem hagyhatta figyelmen kívül azt a körülményt sem, hogy a gyilkosság elkövetésével Valeriánét élettársától fosztotta meg. Az ítéletet úgy az ügyész, — súlyosbításért, — mint a védő — enyhítésért — megfellebbezték. Kosztká védője az ítéletkiáltás után arra kérte a törvényszéket, hogy az ítélet jogerőre emelkedéséig helyezze szabadlábra a pénzügyi kőtanácsost. A törvényszék a kérelmet elutasította, mire Dész Géza, a védő az ítéletkiáltáshoz fordult kérelmével. A tábla a jövő héten foglalkozik a kérelemmel.

Letartóztattak

egy levélfosztogató aradi postást.

Arany órapapcsokat lopott egy postakézbesítő.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség tegnap letartóztatta Paduran Péter aradi postakézbesítőt és feleségét, akikről kiderült, hogy egy Svájcból Aradra érkezett értékküldemény borítékját felbontották és tartalmát ellopták. A tolvajok letartóztatásának érdekes előzményei vannak. A napokban egy rendőrnél feltűnt, hogy a főtéren egy asszony arany órapapcsokat kínál eladásra a járókelőknek. A rendőr a gyanús asszonyt bekísérte a rendőrségre, ahol láncu Traian nyomozó osztály főnök hallgatta ki. Elmondotta, hogy Paduran Péternének hívják és az aranyakat egy ismeretlen embertől vásárolta. A rendőrség szabadon bocsátotta az asszonyt, azonban a nyomozást a legnagyobb titokban tovább folytatta ellene. A kutatás során megállapítást nyert, hogy Márkus István aradi óras egy svájci gyárostól hasonló arany órapapcsokat rendelt. A postahivatalban tartott vizsgálatnál megtalálták a gyáros cégével ellátott, összegyűrt és felbontott borítékot, amelyben a papcsok Aradra érkeztek, sőt egy levél is a rendőrség kezeibe került, melyben arról értesíti a gyáros az aradi órást, hogy a rendelt papcsokat mellékelten küldi. Megállapították azt is, hogy a küldeményt Paduran Péter postakézbesítő kapta kézhez kézbesítés végett. A

postást előállították és rövid tárgyalás után beismerte, hogy a borítékot ő bontotta fel és tartalmát 24 darab arany papcsot ellopta. A papcsokból 16 darab megkerült a többi már eladta a tolvaj postás felesége. Az a gyanú, hogy Paduran több hasonló lopást is követett el és ebben az irányban tovább folyik a nyomozás. A postást és feleségét letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Svéd sikkasztókat

keresnek Aradon.

Egy svédországi rendőri körözölevélet kapott ma az aradi rendőrség.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt egy érdekes körözölevél érkezett az aradi rendőrség bünyügyi osztályához a svédországi Tidaholm városából. Az ottani egyik legnagyobb bankház Gunnar Eimar Hugó Ohlson nevű pénztárnoka kifosztotta a bank pénztárát és 95 ezer svéd koronával, amelynek értéke közel öt millió lej, megszökött. — A sikkasztó pénztárnok magával vitte öccsét is és a tidaholmi rendőrség megállapította, hogy mind a ketten Romániába szöktek. A körözölevél szerint a sikkasztó pénztárnok nyomra vezetője, vagy kézrekerítője 80.000 lej jutalomban részesül. A pénztárnok 180 centi magas, szőkehajú, bajszos fiatal ember, huszonnégy éves. Be-

szél svédül, németül, franciául és angolul. Érdekes, hogy a körözölevél fényképpel van ellátva és röpirat módjára nyomdában készült. A tidaholmi rendőrség nyomozóosztályának vezetője tintával ráírta a körözölevélre, hogy valószínűnek tartja, hogy a sikkasztó pénztárnok Curticin lépte át a román határt, nincs kizárva, hogy Aradon tartózkodik. Az aradi rendőrség megtette a kellő intézkedéseket az esetleg Aradon tartózkodó sikkasztó kézrekerítésére.

Tanulás helyett kártya.

Hadik János gróf fia és két másik ifjú gróf hazárdjátékban többszáz milliót nyertek egy Sárközy nevű kollegájuktól. — Óriási botrány a bécsi Konzuli akadémiában.

(Bécs, július 16.) A bécsi Konzuli akadémiának, ahol főúri gyermekek diplomáciai kiképzésben részesülnek, óriási botránya van. Al Mária Terézia által alapított főiskola az összeomlás után is fennmaradt és a volt monarchia országából az arisztokraták továbbra is ide küldték fiaikat, hogy készüljenek diplomáciai pályára. Ugy látszik, a hazárdjáték is a diplomáciai előkészületekhez tartozik, mivel, miként a következő botrányos esetből kiderül, az intézet növendékei szorgalmasan kultiválják. Így történt, hogy a fiatal Hadik gróf, Hadik János gróf volt miniszter fia, valamint az osztrák Kármigl gróf és az elzászi Keller vicomte kollegájukat, egy Sárközy nevű magyar fiút többszáz millió korona erejéig megkoptasztottak. A vesztes Sárközy a hatalmas összegekről bonokat állított ki és hazatért Magyarországra, anyjához, hogy ettől megszerezze a pénzt. Az anya nem sokat törődött fia „becsületbeli” adósságával és a bonokkal, megtagadta a pénzt és Bécsbe utazott, ahol nyomban tudatta a botrány másik három hőseivel, hogy megteszi ellenük a feljelentést az államügyészségen.

Erre Kármigl gróf úgy a magánint Hadik gróf és Keller vicomte nevében közölte Sárközynevel, hogy „becsületbíró”-ságot hívnak össze és Sárközyt diszkvalifikálják. Ha tehát az anya nem akarja, hogy fia elveszítse becsületét, úgy fizessen, annál inkább, mivel diszkvalifikált egyén sohasem nyerhet alkalmazást a magyar külügyminiszteriumban. Erre viszont, Sárközy gondolt merészet és nagyot és provokáltatta három társát. Ezek azonban tudták vele, hogy anyjának magatartása miatt becsületét elvesztette és ezért nem állhatnak ki vele.

Igy állván a dolog, Sárközyne jelentkezett az intézet igazgatójánál, Winter miniszteri osztályfőnöknél, aki erre nyomban megindította a fegyelmi eljárást mind a négy fiatal ember ellen. Ítélet csak öszre várható, mivel jelenleg mind a négyen a vakációt otthon, tehát Bécsből távol töltik. Szociáldemokrata körökben azonban óriási felháborodás és azt követelik, hogy a kormány szüntesse meg ezt a felesleges intézetet, ahol a grófi ifjak nemcsak külön lakosztályokban laknak, hanem ahol azon kívül külön kávéház, vivóterem és kártyaszoba is áll rendelkezésükre és amely intézetre az osztrák állam évenként sok száz millió koronát fizet rá.

Nyári imádságok.

Egyik esőért könyörög, a másik sikkasztó kánikuláért epedez. — Forró források, amelyek egymással harcolnak.

Az esernyőkereskedő: Én édes jó istenem, borítsd be felhőkkel napokkal a kék s éjjele a szép csillagos eget. Csattogtasd meg a szelek szárnyait, hogy verődjenek össze sűrűn, feketén a komor fellegek. És dörgesd meg a menny boltzatát, hogy dübörögjön a közel és morogjon a távol. S ha kellően sötét már a táj, gyújts pillanatra! vakító fényt a horizonton és rázd meg a magas koronájú fák lombos üstökét és zizegve dőljön föld felé a füstöl, mely még a nap hevében büszkén, egyenesen áll.

Az első esőcsepp legyen jó kövér és essen egy sovány ember hosszú orrára, mert a soványak jól tudnak szaladni és futva mennek utána mind a többi népek. kik érezni kezdik, hogy a ritka, nagy cseppek után apró, sűrű cseppek következnek.

Legyen előbb csak szitáló, aztán folydogáló, majd ömlő és szakadó ez az eső. A pára és a víz soha ki nem fogyjon. Az ég tömlői kapjanak csőrepedést és szakadjon le a felhő, mint egy szikla, amely megumta már a szédítő magasságot. Romboldj le az ereszeket, vihar által szakítsd le a kávéházak kifeszített ponyváját és tünedj el a boltíves kapualjakat, hogy embereknek ne legyen mi alá állniok, hanem vegyenek mind és valamennyien esernyőket, mert én egy szegény, családös esernyőkereskedő vagyok...

A nyári vendéglős: — Én édes istenem, légy jó hozzám, ki türelmemmel nézem, eddig szörnyű csapásokat, a negyvennapos zúzó esőt, mely milliárdosokká tette az esernyőkereskedőket és távéházi ruhatárosokat. Légy jó hozzám és hallgasd meg kérésem.

Adj erőt a Napnak, hogy keresztüitorve a felhők páncélzatán, zözerővel tüzzön le a bőrig ázott földre. Száradjanak fel minden harmatok s a humor szivja maradjon utánuk semmi más, csak repedezett réteg, melynek rejtékében adja ki páráját a víz után hiánra kurtyuló béka. Az ér szikkad on el, változzék át érré a patak s patakka a folyó, a folyamok pedig huzzák be széles nyelveiket, hogy ne nyaldoshassák többé a partot s lassítsák meg az iramot a moder fenekén, hol csak bokáig érjen a víz, bosszuságára a fűközni akaróknak.

Tüzes katlan legyen a város s legyenek az utcán a házfalak oly forrók, mint üzemben lévő églagvárbán a légmentesen elzárt kemencék.

Nyelvét lógassa minden ember és köszörülje kétségbeesetten a száradt torkát, legyen pokol hűtő, felette és körülötte a város mint riadt karavánok, özönlön a nép a szabadba s vegye be oszonnal drótkerítéses nyári ventilátort, hol hosszú-sorú hordókban áll a jégbehűtött sör, a nyári szomjúság egyetlen gyógyszere. És kapjanak inszakadást hordókat görgető csaposaim, mert én szegény, szerencsétlen, családös, nyári vendéglős vagyok...

Rásütik a bünt Márffy Károlyra.

Akinek Márffy eldicsekedett a bombamerényletekkel. — A vérbiroság haláiba kergetett egy bankhivatalnokot.

(Budapest, július 16.) Miközben a tábla előtt sorra vonulnak fel Márffy Józsefnek és társainak hamis tanui, hogy koholt alibi-állomásokkal megmentsék a bomba merényletek halálraítelt értelmi szerzőjét; új terhelőtanu jelentkezett Márffy ellen. Az új tanu Rendler Ferenc bankhivatalnok, aki 1923-ban Márffyval együtt tisztviselője volt a budapesti Iparbanknak. Márffy jóviszonyban volt Rendlerrel és többször megpróbálta rábeszélni, hogy lépjen be az ébredők közé, de Rendler nem állt kötélnak. Amikor Rendler a banknál B-listára helyezték, Márffy felajánlotta neki, hogy bejuttatja a fajvédők pénztárához, a Duna Bankhoz.

— Ekkor — mondja Rendler a vallomásában — elutasító megjegyzés nélkül hallgattam rábeszélését, hogy lépjek be a társaságukba. Többször együtt sétálgattunk esténként. Az esti séták alkalmával, körülbelül három hónappal az Erzsébetvárosi bombamerénylet után, Márffy mind bizalmasabbá vált velem szemben és amikor beszélgetés közben az ő és társai csoportjára, amelyről közelebbit még nem tudtam, szó került, félig tréfálkozva, de félig büszkélkedve is megjegyezte: „Az utolsó évek agyanevezett atrocitásait mind mi csináltuk. Én és a barátaim.” Nem tudtam Márffy szavait komolyan venni, de mégis megkérdeztem, hogy az Erzsébetvárosi kör elleni bombamerényletet is ők csinálták-e? Márffy, aki már benne volt a dicsékvésben és szégyelt meghátrálni, kietlenül csak annyit felelt, hogy igen. Többet nem volt hajlandó erről beszélni.

Rendler elmondja, hogy Márffy val ezeketán megszakította az érintkezést, ellenben továbbra is jó viszonyban maradt egy közös tisztviselő-társukkal, Bekő Zoltánnal, aki intím barátja volt Márffynak és vele együtt tagja volt az ébredők kilencedik kerületi nemzetvédelmi csoportjának. Bekő bevallotta egyszer Rendlernek, hogy résztvett a Passaynak és Miklós Andornak küldött bombák kézbesítésében: őt bizta meg Márffy, hogy ellenőrizze Szász Józsefet, odaadja-e a becsomagolt bombákat az Emke-kávéház előtt posztoló hordárnak.

— Ez a Szász — vallja Rendler — tulajdonképpen az én felöltömet viselte ez alkalommal. Tudniillik én már régebben eladtam hosszú, barna kabátomat Bekőnek, aki erre a napra kölcsönadta Szásznak, hogy a felismerést, ha valami kiderülne, még ez is megnehezítse. Bekő azt is elmondta, hogy a merénylet tervét a Valéria kávéházban beszéltek meg. Amikor mindezt elmondta, az asztalán egy okmányt találtam, amely szerint kinevezik a vérbiroság tagjának. Egyébként ugyanazt, amit nekem elmesélt Bekő, elmondta Kammer József barátunknak is, aki a Herzog L. M. cég hivatalnokaként jelenleg. Ekkor említette Bekő azt is, hogy feleletlenül Márffy az egyik Valéria-kávéházban összejövétel alkalmából szótvetta, de ő megjegyezte, hogy én nem lehetek az ilyen dologra kapható.

Bekő Zoltán nemsofára öngyilkos lett. Meg vagyok győződve arról, hogy Bekő Zoltánnak is vérbirosági ítélet alapján kellett elpusztítania magát. Semmiféle levelet nem hagyott hátra, de nekem több ízben tett erre vonatkozó célzásokat. Nemcsak én voltam és vagyok meggyőződve erről, hanem Bekő családtagjai is. Szülőfalumban, Üröben, el Bekő Zoltánnak egy nagybátyja, aki mikor azokkor össze szomorú haláláról hallott, megjegyezte: „Ha Zoltán any nyira félt ezektől az emberektől, miért nem szót nekem, én adtam volna pénzt neki, hogy kikerülhesen a külföldre.” Bekő édesanyja csak később tudta meg fia öngyilkosságának okát, de ő is meg van győződve arról, hogy Márffyték vérbirosága kergette haláiba ezt a jókedélyű fiatal gyereket.

A budapesti ítéletábrán különben ma folytatták a Márffy-féle bombamerényletek ügyében a tanú kihallgatásokat. Elsőnek Dvoreszki János hordárt hallgatták ki, aki annakidején Miklós Andor főszervező lakására a bombát felvitte. A hordár előző vallomásában kijelentette, hogy ráismerne arra a fiatal emberre, aki a bombát annak idején neki átadta. Az elnök utasítására most megnevezte a vádlottakat, akik közül azonban egyikben sem ismer meg bizójára. Knecht banktisztviselő, Márffy hivatalnoktársa vallja, pontosan emlékszik rá, hogy Márffy 1922. április 3-án szolgálatot teljesített a bankban. Pontosán azonban nem emlékszik, hogy állandóan beantartózkodott-e, mert ő csak a pénztárnítás idején látta a bankban. Az elnök kérdésére elmondotta, hogy Márffy mindig gondosan megborotválkozva járt be hivatalába és így április 3-án is, amely napon egyedül Márffy neve szerepel a pénztárkönyvben. Ezután Márffy az elnök útján több kérdést intézett a tanúhoz, amelyekből kitűnik, hogy a kritikus napon fejtétlenül bent volt a bankban és az épületből csak akkor távozatott, ha a pénztárt szabályszerűen másnak adja át. Tóth szobafestő a következő tanu, aki mint borbély, annak idején együtt volt a pör másik vádlottjával, Radóval a fogházban. Tóth vallomása rendkívül érdekes és fontos, mert élesen megvilágítja Radónak a fogházban való viselkedését. Elmondja, hogy Radó fogolytársait állandóan különféle mesékkel és hazugságokkal szórakoztatta. Előtte sokszor hangzott, hogy ártatlan és azzal dicsekedett, hogy katonatiszt volt. Azt is elmondotta, hogy Márffy és Marossi meg akarják gyilkolni a menyasszonyát. Az Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett merényletről csak annyit mondott Radó, hogy őt percel a pokolgép felrobbanása előtt hagyta el a kör helyiségét. Szász József vádlott kérdésére Tóth elmondja, hogy Radónak az is gyakori meséje volt, hogy el kell hagynia az országot, mert különben a vérbiroság halálraítéli. Az elnök ezután szembesítette Radóval a tanut, aki határozottan felismerte Radót.

Nem engedték szabadon a sikkasztással vádolt vasutasokat.

Az aradi törvényszék vádtanácsának mai döntése.

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk mai számunkban, hogy a vasuti sikkasztásból kifolyólag letartóztatott vasuti tisztviselők kérvényt nyújtottak be a vádtanácshoz, a melyben kérték, hogy őket 10.000 lej fejenkénti kaució mellett helyezték szabadlábra. Ma foglalkozott a vádtanács az ügyvel, azonban a tanács elutasító állápontra helyezkedett. Kimondotta, hogy az elsikkasztott összeg olyan nagy, hogy emellett a kaució mellett nem lehet szabadlábra helyezni a letartóztatottakat. A letartóztatott tisztviselők hozzátartozói a legnagyobb kétségbeeséssel vették tudomásul a szigorú végzést, amely egyszerre minden reményüktől és hitüktől fosztotta meg őket. A vádtanács eleget tett kötelességének, amelyet a törvény szigorú paragrafusai irnak elő. Most már az emberiességnek kell előtérbe kerülnie: a vasuti tisztviselők főtárgyalását mielőbb meg kell tartani, hogy a helyzet tisztán álljon és a bíróság meggyőződhessen arról, ki a bűnös és ki az ártatlan. A törvények szigorú megenged egy kis jóakaratot is, amelyet már csak azért is kell gyakorolni, mert itt nem egyes emberekről, hanem családok nélkül, nélkülözöl családokról, kenyérkereső nélkül maradt asszonyokról és gyermekekről van szó.

SPORT.

○ A vasárnapi ping-pong verseny iránt nemcsak Aradon, hanem a vidéken is élénk érdeklődés mutatkozik. Már eddig is nagyszámu nevezések történtek és a ma estig fenn tartott nevezési zárlatig cirka 80 nevezésre van kilátás. Versenyszámok: férfi és női egyes, férfi és egyes páros, valamint ifjúsági verseny. A győztesek Aradváros bajnoki címét nyerik. Nevezések a Bauer-üzletben adandók le péntek estig. A verseny vasárnap és hétfőn délután 3 órakor az óvártéri sporttelepen lesz megtartva.

○ Az UCASP feljelentése dr. Mitter Valér ellen. Az emlékeztetés UCASP-Universitatan mérkőzésből kifolyólag az UCASP vezetősége feljelentette dr. Mitter Valért, a cluji labdarugós szakosztály volt elnökét a bucurestii szövetségénel, aki ugyanis a mérkőzés folytatását sorozatos sérülésekre való tekintettel megakadályozta. A feljelentésben az UCASP dr. Mitternek tulajdonítja a bekövetkezett botrányokat.

○ Magyar uszók győzelme Párisban. Párisból jelentik: Jelentettük, hogy Bárány István, a kitűnő magyar sprintuszó 1 p. 06 mp. nagyon jó idővel nyerte meg a franciák tegnapi nemzeti ünnepén megtartott s a Grand Prix de Paris-val jutalmazott 100 mtr. francia gyorsuszó bajnokság döntőjét. Ugyarekkor az FTC megnyerte a francia válogatott vízpolócsapatával játszott revansmérkőzést is, tehát az FTC már a harmadik szenzáció győzelmét aratta az olimpia-bajnok francia válogatott felett. Az eredmény 5:4 (3:0). A stadiont zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte a magyarok keltős diadalát és a zenekar a magyar himnuszot játszotta.

KÖZGAZDASÁG

Uj ezer- és ötszázlelkesek kerülnek forgalomba.

(Bucuresti, július 16.) A Banca Nationala igazgatósága a hamisítások miatt elhatározta, hogy új ötszáz lelesek helyez forgalomba. Az új ötszáz lelesek a francia bank nyomdája készíti el a száz frankos bankjegyek mintájá-

ra. A kormány külön bizottságot küld ki az új bankjegyek átvételére, amelyeket összesen becsültanák ki. A beváltás hat hónapig fog tartani. Az ötszáz lelesekhez hasonlóan legközelebb az ezer leles bankjegyek beváltására is sor kerül.

Módosítják az üzleti zárórákat.

Mely uccák tartoznak Aradon a piac körletébe.

(Saját tudósítónktól.) A városi tanács a belügyminisztérium rendelkezése értelmében elkészítette azoknak az uccáknak a névsorát, amelyek a piacok körletébe tartoznak. Ez ugyanis azért fontos, mert az új zárórendeletben valószínűleg módosításokat fognak eszközölni, amennyiben a piaci körletébe tartozó üzletekre más zárási határidők lesznek kötelezők. Az elsőkerületi előjáráság már össze is állította a névsort, amely szerint a piaci körletbe a következő uccák tartoznak: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér), Str. General Berthelot (Atzei Péter-u.), Str. Maiei Corvin (Hunyadi-u.), Str. Bucur (Eötvös-u.), Str. Colonel Pirici (Vörösmartély-u.), Str. Metianu (Forray-u.), Calea Banatului (Asztalos Sándor-ucca), Piata Catedralei (Thököly-tér), Strada Ioan Russu Sirianu (Anlich Lajos-u.), Str. Brancovici (Lázár V-u.), Bul. Regina Maria (Andrássy-tér), Str. Romanului (Zrmyra), Str. Eminescu (Deák F-u.), Str. Bratianu (Weitzer-u.),

Str. Alexandri (Salacz-u.), Strada Horia (Széchenyi-u.), Str. Moise Nicorara (Petőfi-u.), Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy-u.), Piata Cetate Veche (Ovár-tér), Str. Triu Dobra (Boczkó-u.), Piata Gen. Berthelot (Hal-tér), Str. Sinagogei (Chorn Aron-u.), Piata Plevnei (Árpád-tér), Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut), Str. Cloșca (Szt. László-u.), Str. Crisan (Karolina-u.), Piata Luther (Luther-tér), Str. Decembrie (Faluca), Piata Imperatru Traian (Atilla-tér), Strada Ioan Galvan, Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér), Str. Ghiza Birta (Varjassy-u.), Piata Targului (Vásár-tér), Calea 6. Vanatori (Kurticsi-ut), Calea Radnei, Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-ut), Calea Simandului.

Itt írjuk meg különben, hogy a munkügyi minisztérium ma rendeletet küldött Timisoara városának, a melyben megváltoztatta az eddigi zárórákat. Az összes timisoarai kereskedők mátol kezdve déli fél 1-től fél 3-ig tartanak zárva.

kerültek az úrlapok a kereskedőhöz. A most kinevezett aradi adóellenőrök a napokban fogják megkezdeni munkájukat.

Tilos az ésszenet-gyártás. Az aradi orvosi hivatalhoz ma rendelet érkezett, amely szerint az új szesz-törvény rövidesen életbe lép és a törvény életbeléptetéséig semmiféle ésszenet gyártására engedélyt kiadni nem szabad.

Aradi bank devizaautorizációja. Az Aradi Központi Takarékszövetkezet kapott a központi devizahivataltól, hogy az intézet megkapta a felhatalmazást a devizák vételére és eladására. A bank egyike volt azoknak az aradi intézeteknek, amelyek legelőször foglalkoztak devizakereskedelemmel. Másfélévi szünetelés után a Központi Takarékszövetkezet most ismét berendezkedik a devizaüzletre.

Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF.**

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

D. rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.
Mindazoknak, kik szeretett jó férjem
Kiss Ernő
temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet.
A gyászoló Kiss és Szalay család.
3982

Köszölje meg! és csak annyit terjesztse a hírék, hogy a legjobb hegyi borek Bábuc Lajos „Mókus” vendéglőjében Aradon, Calea Saguna és Numa Pompiliu (Varjassy Lajos- és Kaszavucca) sarak, kaphatók. 3958

INGYEN!
tudomására hozom mindenkinek, hogy a rossz villanyégőket becsoréptom újakra, képkészítést és ablaküvegeztést olcsón vállalom, törött üveg és porcellán tárgyak szakaszott ragasztása, külön ragasztó is kapható. Schwarz üveges Arad, a zaidé templom mellett. 3543

Állandó alkalmazást, esetleg csak a délelőtti, vagy délutáni órákra keres
Önálló, mérlegképes könyvelő és perfekt magyar-német levelező.
Ezerévesi címeket az „Aradi Közlöny” kiadójába „Perfekt munkaszer” jelleggel állatt kér. 1500

KIRDETESE EREDMÉNYES LESZ, ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:
LLOYD EXPRESS
hirdetési irodától,
Cfaj, Str. Memorandului 24.
Hirdetések, noticek, közlemények a világ bármely lapjában.
Eredeti tarifák szerint.

Szántóföld
4 és fél katasztrális hold a város közvetlen közelében, 10000 lejt eladó. Megbízott Uramul-iroda, Arad, főpostával szemben.

FÜSZER
Engros fizlet átadó előnyös bér-szerződéssel. Ajánlatok „Füszert” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kéretnek. 3995

Szülők figyelmébe!
Izr. Leányinternátus
felvessz rendszeres tanulókat a jövő tanévre. = Előkészítő javító-, pót- és magánvizsgálatra. Prospektus kéremű.
Izr. Leányinternátus Arad,
Str. Alexandra Gavra 19.
(Csernovits Péter-ucca). 3743

Szakképzett asztalos munkavezetőt
keresünk jó fizetéssel és haszonrészességgel. Ugyanott tanuló fizetéssel, esetleg ellátással felvétetnek. Paladics asztalosmesternél Arad, Str. Filipescu (Florian-ucca) 14. sz.

Tüzifa
waggontételben legolcsóbb árban beszerezhető
Klein és Weiner
fakereskedőknél ARAD,
Str. Nio. Grigorescu 3-4. (volt Munkácsy-u.) Timisoara, Bul. Carol 19. (v. Hunyadi-u.) Telefon: Arad 5-31, Timisoara 21-22.

Pancotán
a butorgyárral szemben
levő újonnan épült 5 szobás, fürdőszobás stb. helyiségből álló ház, ami üzletnek igen alkalmas, eladó. 3990
Bővebbet: NÉCZINÉL.

Nyaraló és fürdőző
előfizetőink figyelmébe!
Tessék kívágni és levelezőlapra felragasztva beküldeni:

Az Aradi Közlöny kiadóhivatalának
Arad,
Acsev. palota.
Kérem az Aradi Közlönyt, mely eddig
címre járt, esentulak követező címre küldeni:
Név:
(Reklamációk elkerülése miatt kérjük, hogy a nevet, mint a helyiséget olvashatóan írni. A kiadóhivatal.)

Zürichben 2.50, Párisban 10.15 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK: (Július 16.) Francia frank 10, svájci frank 40, dollár 208, angol font 1000, szokol 6.20, lira 8, dinár 3.60, márka 50, osztrák schilling 30, magyar korona 335. **Külföldiek:** Páris 10.05, Zürich 40.90, Newyork 210.50, London 1025, Prága 6.26, Milánó 7.93, Belgrád 3.72, Berlin 50.75, Bécs 29.65, Budapest 330.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Július 16.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 206.40, Newyork 515.12.50, London 2503.75, Páris 24.30, Milánó 19.20, Prága 15.25, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.05, **Bucuresti** 2.50, Varsó 0.0008.62.50, Bécs 0.0072.55.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Július 16.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 206.40, Newyork 515.10, London 2503.75, Páris 24.32.50, Milánó 19.20, Prága 15.25, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.05, **Bucuresti** 2.50, Varsó 0.0008.62.50, Bécs 0.0072.55.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Július 16.) **Kifizetések:** Páris 9.38, London 1013, Newyork 208.25, Milánó 7.80, Zürich 40.50, Bécs 29.40, Prága 6.18. — **Valuták:** Napoleon 780, aranymárka 51, leva 1.48, török lira 1.12, angol font 1010, francia frank 10.30, drachma 3.50, dinár 3.60, dollár 207.50, lengyel marka 39.40, osztrák korona 31.50, magyar korona 305, szokol 6.20.

A MAGYAR NEMZETI BANK

HIVATATOS ÁRFOLYAMOK. (Július 16.) Belgrád 1224-1252, dinár 1224-1246, Berlin márka 16.860-16.960, **Bucuresti** 340-342, lej 345-349, Milánó 2640-2656, lira 2645-2667, Páris frank 3358-3378, Szófia 512-516, leva 510-515, Bécs osztrák korona 99.85-100.45, Newyork 70.960-71.390, dollár 70.560-71.590.

* **Az arany és ezüst ára.** Bucarestből jelentik: Az iparügyi minisztérium beosztott speciális bizottság ma reggel ülést tartott, amelyen az arany árát kilogrammonként a július 15-től augusztus elsejéig terjedő intervallumra 142.448 lejben vagy 664.6 dollárban állapította meg. Délutáni ülésén az ezüst árát ugyancsak erre az időre 4479 lejben szabta meg. Az állam ideiglenesen csak 3300 lejt fizet egy kilo ezüstért, a differenciát utólag fogja kiutalni.

= **A pénzügyminisztérium érdekes híralma.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érdekes rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól. A rendelet utasítja az adóellenőröket, hogy ellenőrzéseik terjedjenek ki arra is, hogy a kereskedők ne használjanak állami nyomtatványúrlapokat csomagolásra. A rendelet indokolása szerint a rendelet kiadása azért vált szükségessé, mert egy nagyszabedű kereskedőnél pénzügyigazgatósági nyugta-úrlapokat használtak csomagolásra, holott ezek az úrlapok szigorú eiszámolás tárgyát képezik. A vizsgálatot megindították annak megállapítására, hogy milyen módon

A KÖZLÖNY-t nemcsak helyben, hanem országszerte olvassák hirdetősei ezért eredményesek. Próbálja meg!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetései ára hétfőnap 2 lej, pénteknap 3 lej, vasárnap 4 lej. — Vasárnapon kívül 6 lej, illetve 8 lej. — A vasárnapon kívül az apróhirdetéseket a hétvégén kell jelezni. — Hirdetéseket a. u. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétfőnap 2 lej, pénteknap 3 lej, vasárnap 4 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az apróhirdetéseket szükség esetén tartalmatlanul fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatás, illetve helyettesítés. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is fogadjuk, telefon száma: 351. * * * * *

Alkalmazás.

FÜSZERKERESKEDŐ 34 éves, azonnali belépésre állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 3944

RAKTÁRNOK megbízható, irodai teendőkben jártas azonnali belépésre felvétetik. Nyugdíjas tisztviselő előnyben. Texta cipőgyár Arad, Str. Cantacuzino (Határ-ucca). 3986

SZŐLLŐKEZELŐ-pincemestert keresek megfelelő szakismerettel azonnali belépésre ötven holdas szőlőm részére. Bizonyítvány másolatokat kérek. Prepehonyay Jenő Soulia Judetul Timis. 3576

GYMNASIUMI érettségét tett német nyelvű állást keres 5 éven felüli gyermekeknek. Cim az Aradi Nővédelmi Hivatalban Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca) 20. 3975

FIATAL fűszeres segéd kerestetik angró üzletbe. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 3965

CSÉPLÉSRE kintülő, nagy 8-as Clayton, augusztus 10-től további 3-4 heti munkát keres. Közvetítő díjaztatik. Háromy gazdaság Arad, Str. Eminescu 5. 3945

FÖLDMIVÉS ISKOLÁT végzett fiatal ember nagyobb gazdaságban azonnali belépésre gazdasági állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 3983

SURLÓ-behuzó leányok Nora kefégyárban Arad, felvételtnek. 3990

MOLNÁRSÉGÉD felvétetik. Klossz Arad, Str. Miron Costin 15. 3985

KIFUTÓFIU felvétetik „Italia” csemegéüzletbe Arad, Str. Alexandri 1. 3989

GYAKORNOK, felsőkereskedelmi vagy középiskolai végzettséggel, kerestetik helybeli nagy iparvállalathoz. Cim megtalálható Rudolf Mosse-nál Arad. 10247

Lakás.

TISZTA, féregmentes butorozott szobát keresek fürdőszobával belvárosban. Arad, Piata Luther-tér 8., földsz. 7. 3991.

A BELVÁROSBAN 4 szobás, parkutás, fürdőszobás lakás nagy gyümölcsös kerttel 3 évi időtartamra, a háztulajdonos által kiadó. Haasz irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-u.) 12. 16857

KERESEK egy teljesen modern 2 szobás és fürdőszobás lakást Str. Teodor Serb (Török Gábor-u.), Str. Nicolae Grigorescu (Munkácsy-u.), vagy Calea Radnei (Radnai-uton). Continental Kereskedelmi Vállalat Arad, Piata Avram Iancu No. 17. 3776

Vétel és eladás.

VEGYI IPARI célokra destillált víz állandóan kapható Földes gyógyszer-tár Arad. 3726

ANTIKA álló óra, keleti és itten készített perzsaszőnyegek, dupla agyterítő filével, kézimunkák, vitrin, szalonok, hintaszék, gyermekágy, gyermekkosz, ebédiskredenc, fotelók, asztalok, tükrös mosdó, komplett uriszoba, antik zsebkönyv, 7 fős régi szekrény (comód) szekrény, ágyak, női irasztalok, gyári szőnyegek, intarziás ágy, matraccok, scheslon tejtő, vázák, festmények, biliárd dákok, dísz tárgyak, függönyök stb. igen julányosan eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Bathvány-ucca) I em. jobb. 1000

FOGKAUTSUK jutányos árban kapható „Kigyó” drogeriában Arad, Str. Brătianu (Weitzer-u.) 7. 10246

ZONGORA fekete, jókarban, 18.000 le-ért eladó. Özv. Brauné Arad, Str. Pompilia 22-24. (Kassa-u.) 3979

MINDENNEMŰ szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egyszobás berendezéseket, egyes butorok darabokat, ékszertárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba vezetek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Bathvány-ucca) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, antik butort magas árban veszek, két új angol fotel 6000 le-ért eladó. Biedermeier garnitúra restaurálva 18.000 le. Salon Artisticque Arad. 2601

BUTORLÉRKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ételkék, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8. és Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 130

LEGFINOMABB perzsaszőnyeg 2x3 m. jutányosan eladó. Megtekinthető 1-3 óra között. Szőhősi, Arad, Str. Tréb, Axente (Danjwrich-u.) 1. 10247

VILÁGOS hálószoba, üveg- és porcellán service, eladó. Aradul-Nou (Uj-Arad) F6-nt 4. 3931

HÁROM darab bőtejű tiszta fehér kecske igen olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 3934

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivataltában. 500

KÖZLÖNYÖNKET
azonnal folyósítottok.

Bővebbet:
Herzog Sándor Arad,
Str. Brătianu No. 17. (Weitzer J.-u.)

Ingatlan.

KERESÜNK több kisebb lakású házakat, egy kétszobás elfoglalható lakással. — Vasut közelében új modern ház 100-150 ezer lejjel egyszobás lakással rögtön átvehető. — Ugyanitt több ház, háztelkek és szálló eladó. SYLVANIA ügyvédség, Arad, Bul. Regina Maria 20., II. em. 3895

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóhivataltól: Arad, Str. Cantacuzino 2. sz.

KISEBB magánház, olcsón eladó. Arad, Str. Otáz (Illés ucca) 166. 3920

SURGOSEN eladó ház. Arad—Séga, Str. Reana Costaresca 3. sz. 3993

Üzletek.

ERŐHATÉLYISÉG kiadó az aradi m-norítapalota mezzszinjában. 3986

STRADA Romanului 12. (Zrínyi-ucca) 18 m. betonszorosított világos front pince, spartelepnek vagy raktárnak kiadó, azonnal átvehető. Ártekonyi háztulajdonossal Arad, Str. Episcopului 23. (Magyar-ucca). 3987

NŐI KALAPSZALON, csekreáza vagy varroda részére kiválóan alkalmas üzlethelyiség két szobás hozzátartozó lakással, kiadó. — **GARAGE HELYSÉG** Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) közelében kiadó. Continental Keresk. Vállalat Arad, Piata Avram Iancu No. 17. 3776

Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNÖKÖK banktól, legelőnyösebben folyósítottok. HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12. szám. 16657

Regatul Romanu.

Execuțorul Judecătorei de ocol Siria.

Nr. G. 1084/1925/4.
PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE.

Subsemnatul executor judecătorese prin aceasta publică, că în urma decizului Judecătorei de ocol Siria No. 362—1925. pentru suma de lej 1800 capital, și acc. în favoarea lui Teodor Lencuția dom. in Ghioroc sau pus secevestru pe următoare le mișcătoare și anume: 2. cântare zecimală. 1 ste-laj prețuite in suma de lej 3700.— Pentru incasarea pretenziunei se defoze termin de licitație pe ziua de 18. Iulie 1925. oara 9 am. in comuna Siria la casa urmăritului: Se invită cumpărătorii cu aceia observare că mișcătoarele se vor vinde in bani gata in caz de lipsă și sub prețul estimat.

Siria la 3. Iulie 1925. 3994
Executor judec. regeso.

Almási előnyöndő ajánlja legújabb Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u. iskola mellett.)

Házat keresők figyelmébe!

Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) közelében magánház 4 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, 500.000 lejért. — **Piacéter közelében** 14 lakásos emeletes bérlőház óriási pincével 1 millió 50 ezer lejért. — Villamos állomás közelében magas földszintes ház 5 szobás, fürdőszobás lakással, 520.000 lejért. — Str. Marasesti (Kossuth-uccában) üzletház elfoglalható üzlethelyiséggel, 3 szobás lakással, 520 ezer lejért. — **Piacéter közelében** földszintes ház, azonnal elfoglalható 4 szobás fürdőszobás lakással, 370 ezer lejért. — **A belváros közelében** villaszerű gyönyörű ház egy 3 szobás és 1 egyszobás elfoglalható lakással, kerttel, 600 ezerlejért. — **A belvárosban** földszintes bérlőház 2 szobás elfoglalható lakással, vízvezetékkel, 350.000. lejért eladó. Értekezni lehet Haasz Albert irodájában Arad, Str. Eminescu (v. Deák F.-u.) 12

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST. 216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávész. Mérsékelt árak.

gépén. Kiadóhivataltól: Arad, Str. Cantacuzino 2. sz.

Fogászat!

Fogászati: (injektív érzéstelenítéssel) 40 lej.
Fém koronák, fogak (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) drb. 80-100 lej.
Fehér fogak hantoshukra 1917 drb. 40-50 lej.
Arany koronák, fogak (garantált aranyból) drb. 200-350 lej.
FRIDA D'MOUDJALLED.
Vilag. fogászati, Arad, B. Heg. Ferd. 14. József (Fog-ut)

Tőkebefektetésre alkalmas bérház

a belváros legértékesebb uccájában, 20 év óta fennálló kétemeletes, 17 teljesen modern 6-5-4-3 és 2 szobás lakásokkal, jelenleg 120.000 lejt jövedelmező hatalmas bérlőház, nagy telekkel, 3 és fél millió lejért eladó. Megbizott

„Uranul” Iroda Arad. főpostával szemben

A.
fűszerkereskedő
urak szives figyelmébe!
Vásárolja csak a
„NEO” védjegyű
mézlégyfogót,
melynek tulajdonsága, hogy kiváló
ragadó és fogóképes
és olyan anyagokkal van preparálva,
a melyekkel a legyeket gyorsan
magához eszeálja.

Csak a „NEO” légyfogóval
indunk a legyek ellen határozottan védekezni!

Nagybani elárúsítók: **POLLAK** József Arad. **DARVAS** VILMOS Arad. **Colomiale** Arad, Str. Consistorului. **KOLB** és **PATZER** Aradul-nou

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban
kapható a kiadóhivataltól